

an-utca sarkán,
mi-akadémia épület
kiadó.

GYULA vaskereskedő cég

enítésre!

debreczeni gyógyszerész
közönség figyelmébe sa-

és 1°. Sublimat

appanait,

ovószerket a kolera ellen.
háztartásban, a jelen
a kéz-, mint a ruha-
edések.

arabonként

annak 20 kr.

ppannak 15 kr.

a készítőnél, mint az összes
minden nagyobb üzletben.

rendelések a készítőhöz
szólnak.

nyitvány

nyitvány
számlákban készülő
számlák szappanok
szappanok — tehát a fenyegető
szappanok — úgy a kezek, mint a
szappanok feltétlenül

Dr. Sarvary Gyula.

Dr. Sarvary Gyula.

nyitvány

nyitvány
számlákban készülő
számlák szappanok
szappanok — tehát a fenyegető
szappanok — úgy a kezek, mint a
szappanok feltétlenül

Kenez Gyula.

Kenez Gyula.

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

meghívókat

Előfizetési árak:
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre . . . 10 ft. — kr.
Félévre . . . 5 — —
Negyedévre . . . 2 — 50 —
Egy hóra . . . 1 — —
Egyes szám 4 kr.
Alap szellemi részét illető minden köz-
lemény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca
1702. sz.) bemenetve küldendő.
Előfizethető helyben:
Tegledi K. Lajos könyvtárában, (Nagy-uj-utca
1702. sz. alatti)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÓNYE.
MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:
Négy hasábon petit sorért 6 kr. Nagyobb
terjedelmű és többszöri hirdetések alku-
szerint jutányos áron vétetnek fel. Hely-
díj minden külön megítáért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
újdonság sora 50 kr.
Nyitási költségek minden petit sora
50 krajczár.
Hirdetéseket felvételnek a szerkesztőség-
ben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca
1702. sz. a.)
Kéziratok nem adóznak vissza.

A tiltakozó Debreczen.

Debreczenből megindult a tiltakozás azon gyalázatos merénylet ellen, melyet Ivánka és Szapary a magyar nemzet megalázására kigondoltak. E merénylet-
tel szemben kimondta kárhözlató szavát a debreczeni 1848/49-iki honvéd-egylet, mely multját meg nem tagadja s ki-
mondta az ifjuság, mely jövőjét védi. Debreczen tiltakozása visszhangot fog kelteni az egész országban s a közvéle-
mény vihara elsöpri azokat, kik a »D. E.« kifejezésével élve — a »fatális« ko-
szorozási tervet kifőzték!

A honvéd-egylet értekezlete

A debreczeni 1848—49-iki honvéd-egylet — Sebess György elnöke alatt — tegnap d. u. 5 órakor látogatott értekezletet tartott a budai honvéd-szobor leleplezése tárgyában a városháza kis tanácstermében.

Sebess György elnök bemutatja a honvéd-egylet központi elnökségének meghívóját s elterjeszti, hogy a »kiengesztelés« ürügye alatt a budai honvéd-szobor leleplezését össze akarják kötni a Hentzi szobrának megkoszoruzásával. (Felkiáltások: Azt nem tesszük!) Szóelőször a kérdésben kimondta nézetét a D. E. hasábjain s kijelentette, hogy Hentzi szobráról a 48—49-iki honvédek nem koszoruzhatják meg. Ha a szabadságharc alatt ellenünk küzdött osztrák katonák megkoszoruznák a budai honvéd-emléket, akkor a 48—49-iki honvédek is tehetnének koszort a Budavaránál esett osztrák harcok sírjára, de nem a Hentzi szobrára! Hentzi itt született Debreczenben, itt végezte az alsó iskolai osztályokat, mégis ellenünk küzdött. Ő h a z a r u l ó volt, a hazá-
rúl pedig nem érdemes arra, hogy emlékét megkoszoruzzuk. (Helyeslés.)

Lévay Lajos honvéd-egyleti jegyző felolvassa Hentaller Lajosnak az »Egyetértés«-ben közölt, Hentzről szóló cikkét, melyből kitűnik a Hentzi árulása és kegyetlenkedése. A felszólalók (Boros, Bártfai stb. agg honvédek) mindannyian úgy nyilatkoztak, hogy a debreczeni honvéd-egylet csak abban az esetben vehet részt a budai honvéd-szobor leleplezési ünnepélyében, ha a programmból Hentzi szobrának megkoszoruzását kihagyják.

Sebess György elnök fölkerésére Dr. Bakonyi Samu is szót emelt s kifejtette, hogy a kiengesztelés csak merész frázis, melylyel a nemzetet bele akarják vinni a gyalázatba. A kiengesztelést Aradon kellett volna megkezdeni. A mai közös hadsereg nem állhat közösségben az 1848—49-iki osztrák hadsereggel. Ha pedig elmerik mondani, hogy ők Hentzi bajtársai, akkor Aradra kellett volna zárandokolniok. A honvédek Magyarországot védtek, míg az osztrák had felbérelt hadsereg volt, mely iránt mi semmi kegyelettel nem viselhetünk. A debreczeni honvéd-egylet éppen nem teheti azt, hogy Hentzit ünnepelje. A kiengesztelés, melyet a terv palástolójánál használnak, csak annyiban igaz, hogy azokat akarják kiengesztelni, a kik haragsznak a magyarra Kossuth ünneplése miatt. A terv titokban volt kiszelve s a tervezők számítottak rá, hogy a főváros, hol most kolera dul, a terv megakadályozására tehetetlen lesz. Emelje fel tehát a merénylet meggátolására szavát a vidék! (Éljenzés.)

Beke Mihály rövid beszéd kíséretében indítványozza, hogy a debreczeni honvéd-egylet mondja ki, hogy a hozzá intézett program szerinti ünnepélyhez nem járul, mert annak keresztül-vitelet erkölcsi lehetetlenségnek tartja. Viasza utasítja a honvéd-egyleteket felre vezető programot s kijelenti, hogy inkább visszalép a budai honvéd-szobor megkoszoruzásától is, semhogy a merénylet támogatásához hozzájáruljon.

Az indítvány egyhangú lelkesedéssel elfogadtatott s az indítvány szövegezésével meg-

biztattak: Beke Mihály, Dr. Bakonyi Samu, Boros József, Nagy József, Lévay Lajos és Popper Mór.

Az indítvány, mely egyhangulag határozattá emeltetett, a következők:

»A debreczeni 1848/49-iki honvéd-egylet felháborodással utasítja vissza azt a nemzetek történetében páratlan merényletet, melylyel a budai honvéd-emlék-szobor bizottsága a honvéd-egyletek országos központi bizottságával együttesen — az ünnepély programja megá-
llapításához való jogot teljesen illeték-
lenül magához ragadva, — a magyar nemzet alkotmányáért, szabadságáért vé-
rét hullatott honvédek által akarja meg-
koszoruztatni, a magyar nemzet létére
tört s idegen zsarnokkal szövötközött
zsoldos hadsereg katonáinak emlékoszlo-
pát. Ezt az emlékoszlopot az elnyomásért
hálás zsarnokság állította, a szabadság-
hősök emlékét pedig a nemzet kegyele-
te emelte. A Hentzi-szobor a zsarnokság, a
honvéd-emlék a szabadság eszméjét dí-
csőíti. A kettő között nem lehet kibékü-
lés. A debreczeni honvéd-egylet fájó
szívvel később lemondani a saját hősei-
nek külső megünneplésében való részvé-
telről, semhogy az elnyomás iránti ke-
gyelet tényéhez hozzájáruljon!«

Végül Hirsch Nándor meghívta a honvéd-egylet tagjait a debreczeni ifjuságnak az esti órákban tartandó tiltakozó gyűlésére.

II.

Az ifjuság gyűlése.

Lélekemelő volt az a lelkesedés, a melylyel a debreczeni ifjuság összegyűlt tegnap a ker. ifjak önképző egyletének dísztermében, hogy tiltakozzék a Hentzi-szobor megkoszoruzása ellen. Több mint 500-an jelentek meg a tiltakozó gyűlésen: a jogakadémia, a theologia, a ker. akadémia, a tanító képezde ifjusága, a gazdasági tanintézet ifjusága s a kereskedő ifjuság. A debreczeni honvéd-egylet Beke Mihály, Sebess György, Ocsovay László s még néhányan képviseltek ott volt továbbá dr. Bakonyi Samu és Ujlaki Béla a ker. ifjuság jegyzője.

Elnökül egyhangulag Nagy István joghallgató, ifjusági könyvtárnok kiáltván ki, üdvözlö a honvéd-egylet megjelent tagjait és az ifjuságot, aztán kijelöli jegyzőül Stuller Béla ker. akadémiai és Kálmáncz helyi Zoltán gazd. tanintézeti hallgatókat, majd föl-
keri Hirsch (Révi) Nándor egyetemi hallgatót, hogy olvassa fel a megszerkesztett határozati javaslatot.

Hirsch Nándor a javaslat felolvasása előtt lelkes beszédben festi a merénylet hazafiatlanságát, mely a nemzetnek valóságos arcul csapása s a nemzetnek dicső multját meggyalázza, hogy jövőjét tegye ezzel kétségessé. (Ugy van! Ugy van!) Az öreg honvédek gyűlésükön már megtették kötelességüket a multért, mi most tegyük meg azt a jövőért. Ne engedjünk olyan merényletet elkövetni, mert a ki ezt eltűné, az rosszabb az idegennél, abban nincs szív a hazaszeretetre, az nem magyar! (Ugy van!) A szónok áttér Hentzi élettörténetére, melyből kitetszik, hogy daczára magyar születésének, ez országot gyűlölte minden tetteben és gondolatában, ezt kimutatta egész katonai működésével. Végül felolvassa a határozati javaslatot, mely egész terjedelmében így hangzik:

Határozati javaslat.

1. Küldjön ki az ifjusági gyűlés az ifjuság minden ágából egy-két megbízottat, kik az »Egyetértés«-nek és a »Magyar Hirlap«-nak felküldendő »Tiltakozást« megszerkeszték.
2. Azon »Tiltakozás«-nak tömeges aláírását rendelje el, mint kötelezettséget, melylyel minden magyar ifju hazájának és nemzetének tartozik.
3. A »Tiltakozás« megszerkesztésével

megbízott bizottságot hatalmazza fel, hogy mivel újabb ifjusági gyűlés tartása nehézségekbe ütközik, böles belátá-szerint utólagos jóváhagyást mellőzve, szerkessze meg azt és annak aláírásáról is gondoskodjék.

Debreczen, 1892. október 19-én. Aláírva: Nagy István jh., Hirsch Nándor jh., Stuller Béla ker. ak., Adorján Elek jh., Bedő Béla jh., Molnár Lajos jh., Fekete Sándor th., Szarka Károly jh., Losonczy András th., Penyigey Lajos jh., Surányi Ferenc jh., Fodor Balázs jh., G. Szabó Mihály th., Buday Zoltán jh., Szücs Béla th.

A felolvasott határozati javaslatot az ifjuság zajosn megjelente és egyhangulag elfogadta. — Ezután az ifjuság kiváságára dr. Bakonyi Samu főmunkatársunk lépett az emelvényre, elmondva, hogy a nagy lelkesedés után nem sok szükség van arra, hogy itt az ifjuság kebelén kívül állók köréből itt is hangok emelkedjenek, mert hogy mily hazafiatlanság lenne a Hentzi-szobor megkoszoruzása, az már többszörösen hangsúlyozva volt itt, de azért az ifjuság lelkes felhívásának engedve, kötelességének tartja afelszólalást. A nemzet meggyalázói ellen felhangzott ifjusági tiltakozás nem is lehetett másképp, hiszen látnivaló az világosan, hogy aljelszavak alatt akarják csoportosítani a nemzet saját hazája ellen irányuló meggyalázásra. de ez nem fog megtörténni soha. Bár ravasz módon esztették ki az alkalmas időt, mikor a magyar ifjuság az egyetemről távol van. De rosszul számítottak, mert az ifjuság mindig részen áll, ha e hazá becstelét kell megóvni annak meggyalázói ellenében. Önök már itt megmutatták, hogy a ragály, a mételey, melylyel a nemzetet az agg honvédekben a multban és az ifjakban a jövőben megakarják gyálázni, nem fog az ifjuság szívén. Azt hangoztatják a meggyalázók, hogy kibékülés ez csak. Ha kibékülésre vágnak, akkor megmutatták volna már e szándékukat azzal, hogy megjelenjen a magyar nemzet vértanúinak az aradi hőherök által ásott sírjánál. Itt mutatták volna meg, hogy békülni akarnak. (Ugy van! Ugy van!) Zárandokoltak volna el az aradi golgothára, hogy ott szívökben megalázkodó bűnbánattal engeszteljék meg a vértanút gyászoló nemzetet! Ők oda nem mentek el s most vakmerően levette álarczukat, azt követelik, hogy a nemzet, az öreg honvédek koszoruzzák meg azok emlékét, kiket ők magok bajtársaiknak vallanak.

Utasítások vissza hat most azt a hízegően galádul nektek szánt jobbot! (Kitérő el-
jenzés. Ugy van! Igaz! Nem kell!) Nem a kiengesztelődés, de a leghitványabb szervilizmus vezet azokat! (Ugy van! Igaz!) Mutatja az, hogy bántotta őket az az ünnepély, melylyel 90-ik születése napja alkalmából üdvözölte az egész nemzet, Kossuth Lajost! (Perczig tartó éljenzés.) S most ezek akarják, hogy hódoljunk a Hentzi szobor előtt (soha! soha!) Kivel van szükség a kiengesztelésre? A nemzet és a koronás király (Éljen! éljen!) között már meg van a kiengesztelődés. Az alkotmányos király maga adott példát arra, miképen és kinek kell a kiengesztelődést kezdeni, mikor a koronázási ajándékot a szabadságharc honvédeinek adományozta. A kik most a király által megbecsült honvédeket akarják gyalázatba vinni, azok egyszerre felség- és hazá-
árulók! (Perczig tartó éljenzés és taps.)
Itt vannak a dicső mult képviselői (zajosn éljenzik az öreg honvédeket) tanuljátok tőlök, lelkesedjétek az ő példáikon s esküdjétek meg, hogy csak testetekben keresztül hagyjátok e nemzetet így meggyalázni. (Zajos éljenzés. Esküszünk! Nem hagyjuk soha!) — Nyujtsatok egymásnak kezét mult és jövő képviselői s nem lehet soha, hogy ilyen multal, ilyen jövővel meg ne tudnánk védelmezni e hazá ősi becstelét. (Zajos éljen. Az öreg honvédek egyenként kezét fognak dr. Bakonyival s üdvözlik őt.)

Ezután a bizottságot az ifjuság minden ágából következőleg választották meg: Hittan-

hallgatók: Jánossy Zoltán, Balthazár István, Diószegi Mihály; joghallgatók: Nagy Dezső, Kovács Gyula, Adorján Sándor; gazdasági tanintézetből: Kálmáncz helyi Zoltán, Gaocsary Károly; egyetemi polgárkö képviselői: Hirsch Nándor, Veszprémi Kálmán; keresk. akadémiaőr: Stuller Béla, Szuhán Elemér, keresk. ifjuság részéről: Ujlaki Béla.

Ezután a szöveget énekelte el az ifjuság s a haza, Kossuth Lajos és az öreg honvédek éltetésével, a leszebb rendben oszlott szét.

Válságos helyzet. A miniszterelnöknek és a hercegprimásnak audienzija a királynál, valamint az ő felsége elnöke alatt tartott miniszteri tanácskozás a megoldásra váró egyházpolitikai kérdéseket egy lépéssel sem vitte előbbre. Ő felsége nyilatkozatainak értelme abban foglalható össze, hogy a polgári házasság az örökösök örökösöké s a házasságban a nőnek a férfihoz hasonló jogokat kell szerezni. — Ő felsége bízik a római kuriával újra megindított tárgyalásokban. — Rómában most sokkal békésebb a hangulat és az elke-
resztelési kérdésnek olyan megoldása remélhető, mely feleslegessé teszi a radikális eszközök alkalmazását, a milyen a polgári házasság volna. Mikor a dolgoknak ez az állása nyilvánvalóvá lett a miniszteri tanácskozáson, egyúttal eldőlt a kormány sorsa. A miniszteri tanácskozás után Szilágyi Dezső ki is jelentette: »M a m e g s z ü n t e m m i n i s z t e r l e n n i t!« A helyzet jellemzésére felemlítjük azokat a híreszteléseket, melyek arról szólnak, hogy Szapary, a szabadelvű párt egy nagy részének sürgetésére, szakítani akar Tiszákkal és érintkezési pontokat keres Apponyival. — A N. Fr. Pr.-nek jelentik Budapestről: »A király elnöke alatt hétfőn tartott minisztertanács, hiába várták a politikai körök, nem oldotta meg az egyházpolitikai kérdést. A miniszterium javaslatát, hir szerint, a legteljesebb szolidaritás színében terjesztette elő az uralkodónak, ki a maga részéről nem titkolta véleményét a megoldás határait illetőleg. Míg az uralkodó Budapesten lesz, alkalmasint még egy minisztertanácsot fognak tartani. E szerint a kuszált helyzetnek nem lesz egyhamar vége s még a legjobban értesült körök sem igen tudják, hogy mit rejt a jövő. C-ak az a bizonyos, hogy az egyházpolitikai kérdés illiberális megoldására gondolni sem lehet s hogy a jelen állapot tűrhetetlen.«

BELFÖLD.

Állami előleg vetőmagra. A kormány ez év közepéig 108,325 forint állami előleget adott az inséges vidékeknek vetőmagbeszerzésére; ebből Szepesmegyére jut 30,000 forint, Arvának 40,000 forint, Trencsénnek 20,325 ft és Sárosmegyére 30,000 ft.

Wekerle a királynál. — Ő felsége kedden Wekerle pénzügyminisztert külön kihallgatáson fogadta és ez alkalommal átvette tőle az első magyar husz koronásokat. A király nagyon megdicséerte az érme külsejét és a veretés munkáját. — E hét folyamán elkészülnek a Ferencz-József aranyok első ötvézezer darabjának veretésével.

A horvát tartománygyűlés. Zágráb, okt. 18. A horvát tartománygyűlés november elején kezdi el tanácskozásait. A megnyitás napját a pénteken ide érkező bán fogja Hrvát tartománygyűlési elnökkel megállapítani. A kormány kebelében most a budget-javaslatot készítik elő, mely, tekintettel az 1889-iki fölöslegre, igen kedvező lesz.

KÜLFÖLD.

A berlini kiállítás. Mivel a német nemzeti kiállítás terve tényleg dugába dőlt, egy előkelő férfiakból álló bizottság nagy ipari kiállítás létesítését határozta el 1895-re. — A kiállítás megtartása teljesen biztosítva van.

A római papok kitiltása. Az olasz kormány, hir szerint kiutasítja Rómából azokat a papokat, a kiknek semmi határozott egyházi hivatala nincsen. A Vatikán a papokat állítólag az észak-amerikai Egyesült-Államokba fogja küldeni hittérítők gyanánt.

Bismarck beteg. Megbízható értesülés szerint Bismarck egészségi állapota kedvezőtlen, a herceg nemcsak neuralgiában szenved, hanem időről-időre gyöngöcs vesz rajta erőt. — Régi vidám kedvét pedig Buchert Lothar halála óta szomorúság váltotta föl. — Bismarck herceg a telet Varsóban tölti s csak áprilisban tér vissza Friedrichsruhába.

Hentzi a képviselőházban.

A képviselőház tegnapi ülésén tovább folyt a Hentzi-szobor megkoszoruzása feletti vita. Gróf Szapáry Gyula miniszterelnök vissza-utasította gróf Apponyi Albert közvetítő indítványát, mert az ismert programból semmit sem hajlandó engedni.

A kormány álláspontjának védelmére csak b. Podmaniczky Frigyes szólalt fel s mondott olyan szörnyűségeket, hogyha az 1848/49-iki honvédek a sirban meghallanak, kétszer halnának meg!

A függetlenségi és 48-as párt részéről Helfi Ignác és Visontai Soma, a nemzeti-párt részéről Apponyi Albert, Ernusz Kelemen és Horvath Gyula mondtak hatásos beszédeket. Roppant hatást tett Horvath Gyulának az a nyilatkozata, hogy Hentzi-szobrot csak az koszoruzhatja meg, a ki leiszza a magától a Lethe vizéből. Ülés végén számosan irakoztak föl az ellenzék tagjai közül s a vita csak most indult meg igazán.

Helfi Ignác erkölcsi képtelenségnek mondja, hogy a budai szoborbizottság a képviselőház meghívásával úgy szólván a nemzet szanckezőjét kívánja a hihetetlen programhoz. Meg van róla győződve, hogy a kormány-párt, de sőt a kabinetnek bármely tagja pár hónappal ezelőtt erkölcsi képtelenségnek mondta volna azt, amit most az országgyűléstől kívánna. — Fejtegeti ezután, hogy minden szobornak jelentősége és célja: a Hentzi-szobornak jelentősége az volt, hogy az abszolutizmusnak emléke maradjon, czélja pedig az, hogy megmutassa, miképpen jutalmazza a császár azokat, kik az ő érdekeit minden áron szolgálják. Egy ily jelentőségű és czelu emlékoszloppal együtt koszoruzni meg egy másikat, mely azt jelenti, hogy a magyar haza egyaránt megjutalmazza mindazokat, kik e hazaért harcoltak és meghaltak: erkölcsi képtelenség.

Neveléséget azt állítani, hogy a hadsereget akarták kiengesztelni; erre szükség és ok nincs. A czél Hentzi szobrán megkoszoruzása s a mostani alkalom az eszköz hozzá.

Csodalja, hogy Vadnai, aki régi honvéd s irodalmi nagyság, vállalkozott e szegénytelen merénylet pártolására. Vadnai az olaszokra hivatkozott, kik az osztrákok ossariumát megkoszoruzták; ám de az olaszok ezt akkor tették, mikor az osztrákok már kikergettek. — Adjanak nekünk független önálló Magyarországot s mi is szívesen megkoszoruzzuk a velünk barátságos osztrákok hőseinek ossariumát. A miniszterelnökkel polemizálva azt bizonyítja, hogy a szoborbizottságnak nem volt joga a szobor-felállítás ügyén tulmenni s mikor egyebre is vállalkozott s erről pláne a miniszterelnököt értesítette is, a miniszterelnöknek nem helyes álláspontot kellett volna elfoglalnia, hanem köteles lett volna figyelmeztetni e bizottságot, hogy tovább ment, semmint mennie szabad. S hogy a bizottság tudta eljárásának jogtalan voltát, bizonyítja az is, hogy körlevélben, melylyel a vidéki egyleteket meghívja, egy szóval sincs említve a Hentzi szobrán megkoszoruzása.

A miniszterelnök kijelentette, hogy ő a budai ünnepélyen meg fog jelenni, már csak azért is, hogy a negyvenöt éves idők ünnepése ne legyen többé egy párt monopoliuma. De hát ki akadályozta meg a miniszterelnököt abban, hogy részt vegyen az aradi ünnepélyen, vagy a Kossuth ünnepelésén? Ha kiengesztelést akarnak, akkor honosítsák előbb vissza Kossuthot. (Eljenzés.) Ha a többség elfogadja gróf Apponyi Albert indítványát, akkor ő és elvbarátai nyugodtan fogják bevárni a következendőket, de ha a kormány nyilatkozni sem fog s az Apponyi javaslatát nem fogadja el, akkor a nemzeti pártra hárul a kötelesség, hogy Eötvös javaslatát pártolja. (Eljenzés.)

Gr. Podmaniczky Frigyes csodalja azt a nagy föлдulást, melyet a szobor-ügy kellett s azt hiszi, hogy midőn mindenkinek szabadjára van bízva, hogy meg akar-e jelenni, vagy sem, akkor felháborodásra nincsen ok. Ő a maga részéről az ünnepélyen meg fog jelenni, mert azt hiszi, hogy Hentzi a vár védelmében történt halálával expiált mindent.

Gróf Károlyi Gábor: Akkor Spanga is expiált!

Br. Podmaniczky Frigyes: Apponyi javaslatát fölszögesnek tartja, mert az ünnepély programja úgy helyes, a mint az most van tervezve. Elfogadja a miniszterelnök javaslatát.

Ernusz Kelemen szerint csak az koszoruzhatja meg a Hentzi-szobrot, a kinek az ősszbirodalom a hazája. — De magyar ember csak arra a szoborra tehet koszorut, melyben a magyar államiség nyer kellő kifejezést. — Visszautasítja a szobor-bizottság meghívását.

Szalai Károly nem látja Szapáryban azt az erőt, a mely szükséges a kormányelnöki szék méltó betöltésére.

Ha a Szent-György-teri szobornál a király-himnuszot éneklék: a király személyét közvetlen kapcsolathoz hozták ama szomorú idők emlékével. Rekompenciáról itt nem lehet szó: hisz a volt császári hadsereg már nem is létezik. Szapary ugyanazon a lejtőn van, mint Tisza Kálmán.

Pártolja Eötvös Károly határozati javaslatát. (Helyeslések a szélsőbalról.)

Visontai Soma a miniszterelnök beszédéből kimutatja, hogy a szoborbizottság nem is gondolt a Hentzi-szobor megkoszoruzására, hanem ez tisztán a miniszterelnök gondolata volt, a ki azt hitte, hogy egy nagy áldozat arán, melylyel az udvarnál a Kossuth-ünnepélyt is ellensúlyozhatja, kieszközölheti, hogy a szoborleleplezésnél a közös hadsereg is részt vegyen.

Ha komolyan akartak bekülni, miért szalasztották el a koronázási jubileum alkalmát? Ha a miniszterelnök azt mondja, hogy nem a koronáról, hanem a hadseregről van szó, akkor ez azt jelenti, hogy a hadsereget külön választják a legfőbb haduról. Ha igazi kibékülést akarnak, mért nem jelenik meg a magyar király, mért nem képviselteti magát a magyar korona a budai szobor leleplezésénél? Nem fogadja el a miniszterelnök előterjesztését, hanem csatlakozik Eötvös Károly határozati javaslatához. (Tetszés a szélsőbalon.)

Gróf Szapáry Gyula miniszterelnök csupán annak kijelentésére szorítkozik, hogy Apponyi határozati javaslatát, mely konkrét javaslatot nem tartalmaz és az ügy jobb elintézésére garanciát nem nyújt, nem fogadja el. (Zajos kiáltások: »Öt perc! Ilyen nagy beszéd után kell öt perc szünet!«)

Elnök az ülést öt percre felfüggeszti. Szünet után felszólal

Apponyi Albert gróf: Félreértett szavainak megmagyarázása czimén szolt és a haz bocsánatát kérte, ha felszólalása nem illelnek be teljesen e czim keretébe. — Szólt

meccsak határozati javaslatot tett, de indítványt is, hogy a miniszterelnök értekezze a pártok férfival a megoldás módjára nézve. Konkrét proposíciózt azért nem tehetett, mert a kormány dolga, hogy tájékozást szerezzen. Ha indítványát elfogadják, nem egy, hanem többféle módozatot fog ajánlani a megoldásra. Kéri e tekintetben a miniszterelnök nyilatkozatát.

Gr. Szapáry Gyula miniszterelnök megjegyzi, hogy bizalmas értekezletük már volt, melyen az összes pártok képviselve voltak s azon sem hallott olyan proposíciózt, melytől eredményt várhatna. Ezért nem fogadhatja el Apponyi javaslatát.

Apponyi válasza után Horvath Gyula szólalt fel, majd pedig Nánássy Ödön, ki Eötvös Károly határozati javaslatát pártolja.

Eötvös Károly a miniszterelnökkel szemben félremagyarázó szavait igazítja helyre.

Gróf Károlyi Gábor a ház engedelmet kéri, hogy beszédét holnap tarthassa meg. (Nagy zaj. Kiáltások: Halljuk! Holnap! Delegáció van! Maradjon holnapra! Szavazzunk. Elnök csenget.) Kiállok akár háromnegyedig is. (Derűtség.)

Elnök az ülést felfüggeszti. (Az elnök az emelvényről lelépve, kapacitálni igyekszik gr. Károlyi Gábor, hogy tartsa meg még ma beszédét. A szélsőbal megmaradt ama kívánsága mellett, hogy a szónok beszédét holnapra halassza.) Az ülést újból megnyitván

Ugron Gábor, a delegációznak két órákor tartandó fontos ülésére hivatkozva, kéri az ülések berekesztését.

Elnök az ülést berekeszti.

Görgey-Hentziről.

A »Budapesti Hírlap« egyik tudósítója Visegrádön fölkereste Görgei tábornokot s látogatásáról a következőket írja:

Miután bemutattam magamat, ezzel a kérdéssel fordultam Görgeyhez:

— Helyesli-e, tábornok ur, hogy a 48-as honvédek koszorut tegyenek Hentzi várpáncsnok és a budai várban elesett osztrák katonák emlékoszlopára?

— Semmi esetre sem — felelt látható izgatottsággal. Azaz méltóztassék engem megérteni. Ha tudnám azt, hogy a Hentzi-szobor megkoszoruzásával végtére elérnék a czélt, azt t. i. hogy a katonaság és a polgárság közt fennálló, meg nem magyarázható visszás helyzet megszűntessék, hát ráhagynám, helyeselném. De ily módon czélt el nem érjük, így csak botrányt támasztunk, nagy botrányt. Erről meg levén győződve, a tervezett katonai ünnepnek azt a részét, a mely a Hentzi-szoborral van kapcsolatban, mellőzendőnek tartom.

Az volna a czél, hogy olyan eset, mint az aradi vértanúk szobra leleplezése volt, melyet az egész nemzet ünnepelt, csak a katonaság, csak a hivatalos világ nem, végtére valahára ne ismétlődjék többet. De hát erre nem ez a mód, a mely most felmerült! Hentzi nem egészen teljesítette az a kötelességet, a melyet mint katonának nagyon is ismernie kellett. Mikor a budai várat ostrom alá vettem, föl-hívtam, hogy tisztességes elvonulás mellett adja fel állását s hogy Pest védtelen és neki nem ártó polgárait ne bántsa, ne károsítsa. Ellenkező esetben a vár egész őrségét kard-

helyzetre szorítasz, miért nem tanítással dolgozni?

Mily nyomor, ha egy leány ezer kinnal tud felöltözni, ha a legnagyobb kényelemben volt tartva fiatal leánykorában s abból véletlenül kiesik.

De hát mikor észrevettem, hogy a szolgáló azért nem jön ágyamat felvetni, kitakarítani, hogy sok dolga van...

Csak két nőcseléd volt a háznál... A dolog pedig sok.

Rémülve vettem észre, hogy az öreg asszony maga veti fel ágyát — még ki is söpri a szobákat... Folyton dolgozik.

Hát mikor megláttam, hogy a nagy sertéseknek enni ad, egymásután rakta eléjük az áztatott kukoriczát, vizet hozott nekik... Beszélte hozzájuk... En ott álltam bámulva, megbotránkozva a felett, hogy Sorányiné parasztdolgokat is meg bír tenni...

Csinos reggeli pongyolában napernyősen, keztüsen sétáltam le a kertbe reggelinkint, azalatt Sari kitakarította kicsi szobám...

Igen, de őh szörnyűség, néha a port nem törölte le és én végre ha nem akartam poros asztalon írni, magam törölgettem s ezt mindig megbánta aztán egy-egy finom zsebkendőm...

Csak nem fogok törölt kérni s elárulni, hogy dolgozom. Istene, mintha kezeim durvulnának, az erős levegő teszi, vagy a cipőhuzás, fésülködés, portörles okozza?

Ah, ha egykor a báró vagy atyám meglátja... oh én szerencsétlen, nem sejttem, hogy így elhagyta atyám s kezeimet sohse látod többé.

Egy napon a mint hazaértem a kert alatti réten tett sétából nagy bámulatomra az én szobámat seprte — Sorányiné.

Azonban nem mutattam meglepetésem.

élre hányatom. Azt felelte, hogy neki van annyi anyaga, a mennyivel egész Pestet földig lerombolhatja. S a szavát be is váltotta, daczára annak, hogy mint tisztességes katonának első sorban és csak velünk, az én honvédekkel, az ő fegyveres ellenfeleivel kellett volna szembeállnia. A vár bevétele alkalmával én is be akartam szavamát váltani. De honvédek nem engedelmekedtek. Az én katonáim nem mészárolták a legyőzötteket, a fegyvertelenekeket: nem voltak barbárok, mint Hentzi.

Egy újabb kérdésemre így felelt Görgey: — Az a várparancsnok, a ki ostrommal veszti el az erősséget, eleget tett kötelességének. Sőt annyira lojális a bátorsággal szemben a katonai nézet, hogy előtte akkor is híven teljesítette a várparancsnok kötelességét, ha a várat három, sikeresen visszavert támadás után feladja. Annyiban nem felelt csak meg egy várparancsnok vagy hadvezér méltóságának, becsületudasan, hogy oklatlanul akart rombolni, védtelen ellenfelek ártott, mikor a lánczid puskaportkamráját felrobbantatta, Pestet bombáztatta, a helyet, hogy azt a hetven mőzsarat, a mit erre használt, ellenünk fordította volna. Csak az a kérdés, hogy akkor bevettük volna-e Budavárat?

Mint egyéb tekintetekben kötelességűd, várát hőiesen védelmezni parancsnok iránt végtére leróhatnák a honvédek kegyeletüket, ha ez egyáltalán van bennük Hentzi iránt, — de valami más alkalommal. Hogy azonban az ünnepben a polgárság is részt vegyen, abszurdumnak tartom a legnagyobb fokban. Hisz ennek a palotát lövette össze akkor, mikor ez ellene mitsem tett, mitsem tehetett.

— Elérkezett az az idő, tábornok ur, hogy az e fajta kísérleteket megtegyük, a min most Ivánkáék fáradoznak?

— Bár már rég megtörtént volna. Csak hogy az ilyenhez hozzá kell készíteni a közvéleményt, nem úgy, mint most. Annak az izetlenségnek, a mi a két emlékeuk egy időben, s a most fennálló körülmények közt való megkoszoruzásában van, elejét kellett volna venni. Az egész visszásság a katonaság és a polgárság között abból származott, hogy a kiegyezés után a mieink nagyon irtóztak a közös hadseregtől. Ha akkor ellepték volna a tisztképző intézeteket a magyar fiúk, már ma hol volnánk!

Különben a mi a katonaság és a polgárság közt fennálló ellentétet illeti, annak én az okát a polgárságban nem találhatom.

A hadseregnek, a kormányknak kell megtenni mindent, hogy ennek az állapotnak vége szakadjon, de olyan módon, hogy az a közvéleményt fel ne háborítsa. A polgárságnak nincs oka egyetlen lépést tennie a végett, hogy ez a visszás helyzet megszűnjék. Kérjen bocsánatot a sértő! Jöjjön el a hadtestparancsnok, koszoruzza meg a honvédek emlékt és a legbőlesebb, a mit ezen kívül tehetünk, az, hogy felejtjük el Hentzit, feledkezzünk meg róla végképp.

Határidő-naptár.

- Ok. 21 A »Csokonai-kör« szepitészeti szakosztályának ülése.
Nov. 5. A kereskedő ifjak dalkörének dalestetnye a Margit-földön.
Nov. 12. Esküdtszéki tárgyalás Lukács László sajtóporében.
Nov. 15. Pályázatok beadásának határideje a debreczeni színházra.
Nov. 30. Szavazatok beadásának határideje a debreczeni egyházmegyei tiszti állásokra.

A „DEBRECZEN“ TÁRCZAJA.

A királyi tanácsos leánya.

— Társadalmi regény. —
Írta: V. Gaál Karolina. 9.
(Folytatás.)

Egyszerre felriadtam, eszembe jutott az ügyes Márta!... Ki vetkeztet le? Ki huzza le cipőmet s harisnyámat?

Ki hontja le hajamat, hogy esti szokásként kifésülve legyen?... Valóban, még a növeldeben is volt ezekre szobalányom.

Hát meg kellett érnem, hogy mindazt magam tegyem meg, a mi cseléd kötelessége! Rémülettel kezdtem meg az iszonyu munkát.

Kezeim lehanyatlottak. Kis cipőim nem akartak lejönni... Görös állt derekamba. Jézus Mariám, mit tegyek? Hisz tudnék még egy szobalányt fizetni talán?...

Mit? Ezek az emberek nem dologra akarnak szorítani? Engem, Tarvölgyi Szerénát. Kosárky báró elméülne és csak ezért is megvetne, hogy cipőimet magam huzom le!...

Azért se huztam le őket!... Lefeküdtem cipőstől; hajam kibontatlan maradt... Nem, erre nem vagyok képes, a görös állt kezeimbe...

Sirtam, aztán úgy is aludtam... De hogy cipőim ne legyenek az égyban, leciszgáztam lábaimat... Ugy ébredtem fel reggel. Milyen jó volt, hogy a cipőket lábamon hagytam, hogy bírtam volna felhuzni?

Megmosdásom felüditett, hanem a hajam...

hoz nem nyultam... Hogyan bontanám le, nem bírnék vele, hosszú és sűrű. Össze kellene tépnem.

Kicsit megvizettem s lesimitám fonadékaimat, e csel sikerült... De hol vannak szép reggeli öltönyeim? A legnagyobb bóröndöt felnyitottam. Ott lettem, a mi a reggeli öltözékhez kellett...

Nehány percz múlva hóféhér himzett reggeli pongyolában léptem ki, persze cipőim nem reggeliek voltak, ez bántott.

Az öreg Sorányiné mosolygott. Elém jött. Reggeliztünk ketten. — Nem tagadom, ehés lettem.

VI.

Egy új világ.

Naplómat meglettem egyik bóröndömben: mindent leirtam hát azonnal, hogy egykor viszszaemlékezsem.

A napok egyhangulag teltek. Sorányi elutazott. Eleinte szórakoztatott a falusi élet sokféle újdonsága, a szép kert, a sok virág, jó lég élvezete, bajos tavaszi napok kellemes melege, a vidék ritka szépsége, de mindez mulékony gyönyört nyújtott nekem Minden este sirtam.

Lelkem vidám s nagyszerű társasághoz volt szokva. Hová maradtka völégényemmel versenyhódolatra kelt udvarlóm? Barátnőim? Hol van környezetem? — Mokrányiné csevegése, szobalányom segítése; rettenetes, volt cipőimben aludnom s a kényserőség megtanított rá, hogy le es felhuzzam...

Hajam három napig nem volt fésülve sirtam kínomban, mikor végre hozzáfogtam s kitéptem szép szálait!... Eltettem ezeket e szörnyű helyzet emlékére!...

Oh atyám, ha tudtad, hogy egykor ily

uj e má röl zán ge, el n mill ment Buda vése vilá is re koron fogn ber k mara mutal kis j Magy

gyar nokne jesen melő lött eg idő m mozgo a bör tessék kai dr se a nykbo lök tul gény m regényi jesen. lerdí Emódi lassa (Atháls a »M a »Diur

rokat háztan ház át töltet haz bü dig telj presby zett me intézke meg a nak 48 nélfogy ba von kar azo gá, de szeret, szent e junk kó egyházi ritki mékben kajában Lajos it rán ker soha el nyai sz kölesise mert e fária, is a e k fa ta család fáklyája élethossz ítt azon mondta helyére választja reánk tá pályánko tanítóság kartársai iskolafent ve arról, viselete közepén sül: akko nevelése egy a ne gyűlöiség szilárdula sít akadá fognak elt lett polgá Tóth Lajo tályának elválasztot zsef helyk járás; itt zetés mell képes felm végezte: Az ellen a tori, vagy mi által is kola, a né lett kötele az Derecs annak me ház kisége nem egy e a 64-65 arra az i van, tessék lától a tar Egy iskola tóit anyagi

Árlejtési hirdetmény.

A debreczeni piacz-utczai Baranyi-féle 2141. számú kincstári épületben levő, volt kir. adóhivatali helyiségből, két egymásból nyíló nagy és egy kisebb udvari szobából és egy kis elkülönített konyhának is használható helyiségből álló lakrésznek, negyedévi felmondás kikötése mellett három évre leendő bérbeadása czéljából, ezen kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében **folyó évi október hó 28-án délelőtt 10 órakor árlejtés fog tartatni.**

Kikiáltási ár 400 forint évi bérösszeg. Felhivatnak bérleti szándékoztók, hogy az árlejtésen, a kikiáltási ár 10%-át tevő bánatpénz letétele mellett vagy személyesen, vagy szabályszerű meghatalmazással ellátott megbízottjuk által jelenjenek meg, vagy pedig megfelelő bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatukat ezen kir. pénzügyigazgatóság főlkénél az árlejtés megkezdése előtt nyújtásák be.

A bérbeadni szándékolt lakrészen, nagyobb mérvű átalakítások foganatosítása nem engedélyeztetik.

Debreczen, 1892. október 14.

M. kir. Pénzügyigazgatóság.

422.

Őszi és téli posztok és gyapjúszövetek.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy

posztókereskedésünk-ben

a mai naptól fogva

őszi és téli

évadra megkivánt divatárak már megérkeztek és ajánlunk:

Cheviotot, Cheviot camgarnt, finom francia camgarnt, Palmerstonokat minden színben, őszifelőtő szöveteket, fekete peruvienne és doszkinokat, trikót szöveteket minden színben, finom gráci Lodeneket téli kabátoknak

igen jutányos árak mellett.

Kérve a n. é. közönség szíves pártfogását tisztelettel

Klein és Adler

Czegély-ház, a megyeházzal szemben.
(391.)

MEGHIVÁS.

Az „István“ gőzmalom társulatnak
1892. évi november hó 6-án délelőtt 10 órakor
tartandó

rendkívüli közgyűlésére.

Tárgy:
A társulati alapszabályok módosítása.

Miután a jelenleg érvényben levő alapszabályok 29. §-a értelmében az ezennel összehívott rendkívüli közgyűlés csak akkor lesz határozatképes, ha a részvények $\frac{1}{3}$ része 40 részvényes jelenlétében képviselve leendő felkérletnek a t. részvényesek, hogy minél számosabban megjelenjen szíveskedjenek. Együttal felhivatnak azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni és szavazati jogukat gyakorolni kívánják, hogy igazoló jegyeiket — az alapszabály 29-ik czikke értelmében — folyó évi november 4-én és 5-én délelőtt 10—12 óráig, délután 2—4 óráig a társulat Kossuth- (czegléd) utczai irodájában átvenni ne terheltesse.

Debreczen, 1892 október hó.

(421) 1-3. **Az igazgatóság.**

Cognac-quint-kivonat.

Kitünő, egészséges és tartalmas cognac pillanat alatti készítésére, mely a valódi francia cognactól semmiben sem különbözik, ajánlom e jónak bizonyult különlegességet.

Ara 1 kilónak (elég 100 liter cognac készítésére) 16 frt o. é. Készítésére utasítás ingyen mellékeltek. **Legjobb sikerért és egészséges gyártmányért köszöködom Spiritusz megtakarítás** érhető el

fülmulhatlan pálinka-erősítő-kivonatom által: ez az italoknak kellemes erőteljes ízét ad és csakis nálam kapható. Ara különként 3 frt 50 kr. (600—1000 literre használati utasítással együtt).

E különlegességeken kívül ajánlom még valamennyi esszenciámat, rum, szilvapálinka, törköly, fűkesorú, valamint a létező likörök, szeszitalok, eczet és boreczet készítésére fülmulhatlan minőségben. Készítési utasítások ingyen mellékeltek.

Arjegyzék ingyen. POLLÁK KÁROLY FÜLÖP
Egészséges gyártmányokért kezességet vállalok. esszencia különlegességek gyára PRAGABAN.

(314)

23-50.

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság. BUDAPESTÉN.

Gyár és irodák: VI KERÜLET, KÜLSŐ VÁCZI-UT.
Városi iroda és raktár: Podmaniczky-u. 14. — Fiók-raktár: Kerepesi-ut 77

Gőz- és járgánycséplő-készüléket

számos első díjakkal kitüntetett

szab. Schlick-féle 2 és 3 vasu ekék,

mélyítő-és egytetemes aczél-ekéket,

eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle egyvasu ekék, talajmivelő-eszközök,

(116.) valamint 18-16.
Schlick-féle szab. „Haladás“ sorbavetőgépek. Takarmánykészítő gépek, daráló, őrlőmalmok és mindennemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai ke-

vekötő és marokrakó arató-gépek és fűkaszó-gépek szállítható mezői vasutak stb.
Minta-raktár DEBRECZENBEN: **TRNKA FERENCZ** urnál, Kis-Várad-utczá.
Elsősős fizetési feltételek Legjutányosabb árak Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

Felvilágosításul!

Vannak emberek, a kiket a kenyéririgység minden tisztesség-tudásból kivetkőztet.

Igy esett meg most, hogy **egy versenytársunk teljesen fejét vesztvén az Esterházy cognac bámulatos sikerein,** (és mindenesetre a saját gyártmányának hanyatló kelendőségén — a minek oka pedig csakis ő maga lehet), oda jutott, hogy valótlán és nevétséges vádakot szór ellenünk s ez által igyekszik bennünket megkárosítani.

Erdekeit ilyen eszközökkel védő versenytársunk fogadja részvételünket! Részolgál.

Részünkről csak azt említjük meg röviden, hogy **csakis az Esterházy cognac** lett minden kiállításon, melyen részt vett, első díjakkal kitüntetve, hogy **csakis az Esterházy cognac-gyár** kapott orvosoktól, gyógyszerészektol, kereskedőktől és a nagy közönség köréből **ezrekre rugó elismerő leveleket** és hogy **csakis az Esterházy cognac** kedvence a nagy közönségnek.

Mi csakis a nagy közönség véleményét tartjuk mérvadónak, ez pedig hatalmasan nyilvánult meg minden féle hangoztatván **Esterházy cognac a legjobb!**

Szavatolunk cognakunk jóságáért, ez szerezte meg nekünk a nagy közönség rokonszenvét, melyet — a verseny dühöngő támadásai ellenére megtartani, sőt tőlünk telhetőleg fokozni igyekszünk majd.

Tisztelettel

Gróf Esterházy Géza-féle cognac-gyár
BUDAPEST-ANGYALALFÖLD.

360. 1-1.

Orvosilag megvizsgálva!

A fogak észterüi ápolására kitünő készítmény.

Törvényileg védve!

diszes tokban darabonként 30 kr. gyógyszerárakban, illatszertárakban, valamint a Saluator-Szabó-gerjétyák elutasítási helyén.
IRODA: Saluator, Bécs I., Helldenschnitz I.

SZÖNYEGEK

függönyök, ágy- és asztal-terítők

bútorszövetek és viaszkos-vásznak

nagy választékban

SZABÓ LAJOS FIAI CZÉGNÉL.

(418.) 1-?